

(“5. Uluslararası Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi” kapsamında 2009 yılında Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde sunulmuştur.)

Primo ve Türkçe Müfredat Programı

Fatma Açık¹

ÖZET: İnsanlar tarafından oluşturulan kurumlar, kurumların işleyişini yöneten kurallar, geçmişten gelen ya da yeni benimsenen değerler, gerek kişisel gerek toplumsal düzeyde farklı algılama ve değerlendirme biçimleri gerçeklik oluşumlarını yapılandırır. İnsanlar üzerinde yaşadıkları dünyanın aynı fiziksel gerçekliğini paylaşmakla birlikte, farklı kültürler, yaşantılar, algılama ve değerlendirme biçimleri ile aslında birbirlerinden çok farklı “gerçeklikler” içinde yaşamaktadır. Bu gerçeklik algılamalarının ve pratiklerinin temelinde ideolojiler bulunur. Kültür adı verilen kavramın temelinde de ideolojik yapılanma ve bu yapılanmaya uyumlu eylemler yer alır. İdeolojilerin temelinde yatan en önemli etmen bilgidir.

Düşüncelerin en yaygın ifade edilme aracı ise dilidir. Dil konuşmalarla şekil kazanır, konuşma da düşünce ve duygunun söze geçmesidir. Bir milletin dile renk ve karakter kazandıran düşünme ve duyma biçiminin dil üzerine etkisi tartışılmaz. Milletten etkinliği zamanla dilden onun kullanılmasına geçer. Dilin bizzat kendisinin de bir kültür ürünü olduğunu burada vurgulamak gerekir. Bu sebeple bireye öncelikle anadili ve anadiliyle yaratılmış eserleri öğretilerek kimlik kazandırılabilir. Eğitim öğretimin temel hedefleri arasında bu nokta ilk sıralarda yer almaktadır. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 2. Maddesi; “*Türk milli eğitiminin genel amacı Türk milletinin bütün fertlerini; Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasa’da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa’nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek...*” şeklindedir.

Bakanlığın bu amacını gerçekleştirecek yani sözü edilen değerlere müfredat programlarında yer vermiş midir? Değerlerin öğretilmesinden bahsederken ders kitapları ve daha da önemlisi bu dersi veren öğretmenler yeterli ya da uygun bir şekilde hazırlanıyor mu? Türkçe öğretim programında yer alan 9. ve 12. maddeleri gerçekleştirme bilgi ve becerisini kazandıracak dersler var mı? Bu bildiride yukarıdaki üç sorunun cevapları irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Primo, Türkçe müfredat, programlar, kültür

Primo and Turkish Curriculum

Abstract: The foundation made by human being, the rules of operation of the foundation, moral and eternal verities from the past or adopted moral values, different individuals and community perception

¹ Doç. Dr. Fatma Açık (fatmaacik1@yahoo.com) Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

are formed the reality. Although people share common physical environments, people live very different reality due to different types of culture, life style, perception and assessments. Ideology is underlined recognition of reality and practice. In case of fundamentals concept of the culture is established upon ideological organization and actions related to ideological organization. The most important factor for Ideology is information. The most effective way to express of belief, feeling, and idea is language. Language gives style to talking or conversation. Talking or conversation is passing the emotion and thinking to words. One can not discuss that the language are influenced by the way of thinking and hearing of a nation. The way of thinking and hearing are embellished the language. In the long run, the strength of the nation is passed from the language to the use of language. One need to emphasize that language is itself a product of culture. Therefore, Individuals gain personality or identity by teaching and learning books in mother tongue.

Teaching in mother tongue is among main targets of education and teaching. In National Education Law, number 1939, article 2 says “Turkish National Education aims are, all individuals of Turkish nation, involve in Ataturk’s revolution and principles, and Ataturk nationalism according to constitution; assimilate, protect and develop of national, moral, human, moral values of Turkish nation; loves family, nation and country, and try to aggrandize; be respectful to human right and constitution; learn and know the responsibility to Turkish Republic.

All these values mentioned above are supposed to be given in education. Is Education Ministry pay attention in curriculum to the values mentioned above in order to achieve the goals in the constitution? Are Text books prepared meticulously to teach these values? Most importantly, how well we educate the tutors? Are they suitably trained? Are there any courses to develop knowledge, ability or skill of students in Turkish Lessons in order to achieve the aims of article 9 and 12. In this work we are going to discuss these matters and try to find solutions.

Key Words: Primo, Turkish Curriculum, culture, programme.

Giriş: Tural, kültürü; tarihin derinliklerinden süzülüp gelen; zamanın ve ihtiyaçların doğurduğu, şuurlu tercihlerle, manalı ve zengin bir sentez oluşturan; sistemli ve sistemsiz şekilde nesilden nesile aktarılan; bu suretle her insanda mensubiyet duygusu, kimlik şuuru kazanılmasına yol açan; çevreyi ve şartları değiştirme gücü veren; nesillerin yaşadıkları zamana ve geleceğe bakışları sırasında geçmişe ait atıf düşüncesi geliştiren; inanışların, kabullenişlerin, yaşama şekillerinin bütünü olarak tanımlıyor.

İnsanlar tarafından oluşturulan kurumlar, kurumların işleyişini yöneten kurallar, geçmişten gelen ya da yeni benimsenen değerler, bireylerarası ilişkilerin niteliği ve benzeri türden çok sayıda etmen, gerek kişisel gerek toplumsal düzeyde farklı algılama ve değerlendirme biçimleri gerçeklik oluşumlarını yapılandırır. İnsanlar üzerinde yaşadıkları dünyanın aynı fiziksel gerçekliğini paylaşmakla birlikte, farklı kültürler, yaşantılar, algılama ve değerlendirme biçimleri ile aslında birbirlerinden çok farklı dünyalarda; diğer bir deyişle

farklı “gerçeklikler” içinde yaşamaktadır. Bu gerçeklik algılamalarının ve pratiklerinin temelinde ideolojiler bulunur. Kültür adı verilen kavramın temelinde de ideolojik yapılanma ve bu yapılanmaya uyumlu eylemler yer alır.

Gerçekliğin algılama, yapılandırma ve ifade etme biçimlerindeki farklılığın temeli ideolojik, ideolojilerin temelinde yatan en önemli etmen de bilgidir. Toplumsal bilgi nesilden nesile aktarılarak toplumsal gerçekliği oluşturur. Toplumsal bilgi, gerçeklik ve düşünce ideolojiden bağımsız ele alınamaz; önemli olan bilgi üretiminde insanın ne tür değerlerle yola çıktığı, toplumsal ideolojinin ne tür bir etkinlik içinde, nasıl bir gerçeklik yarattığıdır.

Gerçeklik, ideoloji ve bilgi birbirini etkileyen ve tamamlayan üç temel kavramdan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlantı sonucu oluşan düşüncelerin en yaygın ifade edilme aracı ise insan dilidir. Dil konuşmalarla şekil kazanır, konuşma da düşünce ve duygunun söze geçmesidir. Bir milletin dile renk ve karakter kazandıran düşünme ve duyma biçiminin dil üzerine etkisi tartışılmaz. Milletın etkinliği zamanla dilden onun kullanılmasına geçer. Bir milletin ruhu kendi kendine ve dili üzerine etkide bulunduğu sürece, bu dil zenginleşir, inceler. Bir millette her türlü insan özellikleri bütün ayrıntılarıyla o milletin dilinde ortaya çıkmasıyla özel bir karakter kazanır.

Korkmaz’a göre dil aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve kültür aktarıcısıdır. Çünkü bir milletin varlığını oluşturan tarihi, coğrafyası, din anlayışı, müziği, sanatı, edebiyatı, ilim ve tekniği, dünya görüşü ve millet olmayı gerçekleştiren her türlü ortak değerleri, tarihin ve yüzyılların süzgecinden geçe geçe, dünden bugüne ve bugünden yarına ancak dil yoluyla aktarılabilir. Öyleyse bireye öncelikle anadili ve anadiliyle yaratılmış eserleri öğretilerek kimlik kazandırılabilir.

Primo Türk Çocuğu: Her milletin olduğu gibi Türklerin de tarihi süreç içinde olağanüstü dönemlerden geçtiği bilinmektedir. Bu dönemler edebi sahada daha çok kurmaca metinler aracılığıyla zenginleşmiş, anlam kazanmış ve milli kimlik edinmede önemli görevler üstlenmiştir. Burada Ömer Seyfettin’in “Primo Türk Çocuğu” hikâyesinde Türk milletinın binlerce yıllık tarihi içinde dönem dönem yaşadığı kimlik bunalımının uç noktalarından biri örnekleminde günümüzde yaşanan kimlik kaybına değinilecek ve eğitimin bu noktada sorumluluğu tartışılacaktır.

Yirminci asır başlarında Balkanlar’da Rusların ve batılı devletlerin destek ve kışkırtmalarıyla Osmanlı aleyhinde milliyetçilik hareketleri başlar. Ömer Seyfettin o tarihlerde (1909) Selanik Üçüncü Ordu’da olması sebebiyle ortaya çıkan kargaşaları yatıştırmak üzere bu bölgenin farklı yerlerinde görevler yapar. Bu yıllarda edindiği izlenimler, yazar için son derece önemlidir. Osmanlı aleyhindeki milliyetçilik hareketleri, kurulan komiteler ve onların yaptığı

faaliyetlerle ilgili gözlemleri sonradan yazacağı hikâyeleri, daha önemlisi fikrî ve edebî alanda açacağı yolu hazırlayan birikimleri oluşturur. İşte bu birikimlerin ürünlerinden biri olan Primo Türk Çocuğu, Meşrutiyet'in ilanından dört yıl sonra Selanik'te geçmektedir.

Hikâyede yazar kahramanını:

“Gölgenin sahibi tahsilini Paris'te bitirip daha sonra dolgun bir maaşla İzmir'e giden ve orada âşık olduğu güzel bir İtalyan kızı olan Grazia ile evlenen genç mühendis Kenan Bey'dir. Kenan Bey Türklüğe, yani medeniyetsizliğe karşı olan Garazi; Avrupalılara, onların adetlerine, ananelerine, terbiyelerine, cemiyetlerine hayran olan ve bunları uygulayan kişiliği ile tanınmaktadır.” (Seyfettin, S. 1) şeklinde tasvir etmektedir.

Kenan Bey ve eşi için her şey, İtalyanların Trablusgarb'a saldırmasına kadar yolunda gider.

Kenan Bey kaybettiklerinin farkına bu savaşla birlikte varmaya başlar:

“Kenan Bey yıllarca ruhunu zapteden bu toplumun, Avrupalıların naçiz bir kulu, hizmetçisi olduğunu düşündükçe kahrolmaktadır. Düne gelinceye kadar kendisine bile Türküm demeye sıkıldığını ve bu memlekette kendisi gibi tarihinin büyüklüğünü, mazisinin şerefini, dedelerinin şanını bilmeyen, inkâr eden, milliyetinden uzak ve hatta utanan ne kadar Avrupalılaştırmış renksiz olduğunu düşünerek yürür (Seyfettin, S.1).

Kültür bir toplumun tarihsel zenginliğidir. İnsan açısından, içinde yaşadığı dünyada sadece karnını doyurmak yeterli değildir; o, aynı zamanda resim, müzik, felsefe ve din gibi çeşitli ilgi alanlarına da gereksinme duyar. Kenan kendi kültürünün farkına çok geç de olsa çocukluk hatıralarıyla varır. Baba evinin her bir köşesi sahip oldukları milli kimlikten izler taşıırken eşi ve çocuğu ile paylaştığı evde Türk kimliğine ait hiçbir iz yoktur:

“İlk defa görüyormuşçasına duvarlara, perdelere, eşyalara bakar. Türk hayatına Türk ruhuna ait bir gölge bir çizgi yoktur, birden Bursa'daki çocukluğunun geçtiği baba evini hatırlar. Merdiven başındaki ceviz ağcından eski ve guguklu saati, yaldızlı kafesin içindeki sürekli öten kanarya kuşunu ve babasının odasını düşünür. Alçak sedirler ve kalın halılarla döşeli, vişne renginde perdeleri, duvarlarında asılı olan eğri ve altın kakmalı kılıçları, kamaları düşünür ve en önemlisi bu odadaki baş sedirin üstündeki etrafi ipekten ve sırmalı çevrelerle süslenmiş, mert bir Türk ruhundan saçılan iffet, namus, metanet, istiğna tavsiye eden mısraların yazılı olduğu levhayı hatırlar (Seyfettin, S 2).

Türk aydınının, uzun bir tarihi süreç içinde milli değerlerine yabancılaşması, kozmopolit bir aydın türünün ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Batı değerlerine şartlandırılmış olan bu aydın türü, ne doğu ne de batı kültüründen nasibini alamamış, iki kültür arasında bocalamış kalmıştır. Ömer Seyfettin; batılı aydınların genellikle milli değerleri ile dini ve manevi atmosfer içinde yetiştiği için, çoğu defa ülkelerinde, kültür sistemlerine karşı yürütülen herhangi bir ideolojik veya sosyal saldırılara kalkan oluştururken; bizim aydınımız

koruyuculuk vasfını olağanüstü durumlar dışında hatırlayamaz hale gelişini Kenan Bey aracılığıyla okuyucusuna göstermeye çalışır:

“*Grazia Kenan Bey’e ne zaman hareket edebileceklerini sorar. Kenan Bey buradan bir yere gitmeyeceğini söyler. Grazia inanamaz*” (Seyfettin, S.3).

Dilin kimlik kazanımındaki ve toplumsallaşmadaki yeri çok önemlidir. Benveniste’ye göre, fert ve toplum dil içinde ve dil aracılığıyla birbirlerini belirler. Dilden ayrı insana ulaşmak; onu kendine indirgenmiş ve ötekilerin varlığını tasarlamaya çabalarken bulmak mümkün değildir.

“*Primo garip bir şive ile Fransızca olarak beni niye çağırdınız der. İtalyanca söylemiyordur. Her ikisi de şaşırırlar. Kısa bir sessizlikten sonra Kenan Bey savaş çıktığını annesi ile tamamen ayrılacaklarını ya kendisi ile kalıp Türk olacağını ya da annesi ile gidip İtalyan olacağını söyler ve bu konudaki kararını sorar. Primo oturduğu yerden şiddetle fırlar. Grazia ve Kenan Bey ne yapıyor diye birbirlerine bakarlar. Primo ellerini kalçalarına dayar, heyecanlı tavrıyla annesini ve babasını süzer ve gayet bozuk bir Türkçe ile ‘Ben .. Turko çocuk ..Ben yok İtalyano..Ben burda...Ben çocuk Türk..’ diye haykırır*” (Seyfettin, S.4).

Ömer Seyfettin’in romantik bir bakış açısı Türk ikliminden hiçbir şekilde beslenmemiş Primo’yu hikâyenin sonunda Türk yapsa da kültür, doğarken beraberimizde getirdiğimiz genetik bir miras değildir; öğrenme yolu ile kazanılır. Aslında kültürü öğrenme öğretme sürecinde öncelik yazar ve şairlerden çok eğitim kurumlarının dolayısıyla öğretmenlerin sorumluluğu altındadır.

Türk milli eğitim öğretiminin temel hedefleri arasında bu nokta ilk sıralarda yer almaktadır. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’na göre Türk Milli Eğitimi Genel Amaçları Madde 2;

“*Türk milli eğitiminin genel amacı Türk milletinin bütün fertlerini; Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasa’da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, **Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren;** ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa’nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek...*”

şeklindedir. Bu madde içerisinde yer alan “Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren” ibaresi üzerinde özellikle durulması gerekir. Bu ibareyi hayata geçirebilmek için öncelikle ders kitaplarında milli, manevi ve kültürel değerlere yer verilmiş olması dahası öğretmenlerin de sözü edilen değerleri bilmesi ona göre yetiştirilmiş olmaları gerekir.

Milli Eğitim Bakanlığı bu amacını gerçekleştirmek için sözü edilen değerlere müfredat programlarında yer vermiş midir? Konuya, Türkçe müfredatı açısından bakacak olursak şöyle bir tabloyla karşılaşırız:

2006 tarihli İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı'nda dilin tanımı ve önemi üzerine durulduktan sonra, dil öğretiminin hedeflerinden bahsedilmiştir. Programdaki temel yaklaşım ve programın yapısı hakkındaki bilgilerden sonra yer alan genel amaçlarda dikkatimizi çeken 9. ve 11.maddelerin içeriği şudur.

Madde 9: *Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla milli ve evrensel değerleri tanımaları*; Madde 11: **Millî, manevî, ahlakî, tarihî, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek** (MEB, 2005, S. 2)tir.

İlköğretim 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinler: İlköğretim okulları I. ve II. kademe Türkçe Öğretim Programı'na bakıldığında sıralanan temel becerilerin tamamının gerçekleşmesinde temel aracın okuma metni olduğu görülmektedir (MEB 2005, 17; MEB 2006, S. 6). Bu nedenle Özbay'ın da dediği gibi, “Yaşanan sorunları en aza indirgemede veya bu sorunları içinden çıkılmaz hale getirmede ders kitaplarındaki metinlerin niteliği önemli bir rol oynamaktadır (Özbay, 2002, S. 536).

Programla ulaşılması beklenen temel beceriler bölümü konuşma alanı kazanımlarında; “*Görgü kurallarına ve değerlere (millî, manevî, kültürel, ahlakî, sosyal vb.) uygun konuşur.*” (MEB, 2005, S. 34, 52, 71, 90, 115) ibaresi ile MEB hedeflerini açık bir şekilde belirtmiştir. Türkçe Öğretimi Programının temel yaklaşımı:

“*Türkçe Dersi Öğretim Programı'yla dinlediklerini, izlediklerini ve okuduklarını anlayan; duygu, düşünce ve hayallerini anlatan; eleştirel ve yaratıcı düşünen, sorumluluk üstlenen, girişimci, çevresiyle uyumlu, olay, durum ve bilgileri kendi birikimlerinden hareketle araştırma, sorgulama, eleştirme ve yorumlamayı alışkanlık hâline getiren, estetik zevk kazanmış ve millî değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır.* (MEB, 2005, S. 3) şeklinde ifade edilmiştir. Programın temel yaklaşımına bakıldığında millî değerlerin aktarımına vurgu yapıldığı görülmektedir.

Programda öğrenme alanları ve kazanımların sınıflara göre dağılımları bölümlerinde: “**Millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder**”. “*Okuduğu metindeki millî ve evrensel kültür değerlerinin hayatla ilişkisini sorgular*” (MEB 2005, S.135); dinleme becerisi ile ilgili 6., 7. ve 8. sınıflarda tekrarlanan kazanımlarda: “**Dinlediklerinde/izlediklerinde millî ve evrensel değerleri fark eder.**”

“Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen **millî** ve evrensel **değerlerin hayatla ilişkisini sorgular.**” (MEB, 2006, S.138) ibareleri dikkat çekicidir.

Okuma metinlerinde bulunması gereken özellikler içinde: 2.Madde: *Metinlerde millî, kültürel ve ahlakî değerlere, milletimizin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır* (MEB, 2005, S.161); Dinlenecek/İzlenecek materyallerin içeriğinde bulunması gereken özellikler arasında: 2. Madde: *Millî, kültürel ve ahlaki değerlere, milletimizin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır* (MEB, 2005, S. 162).

İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında ana ve alt temalar incelendiğinde millî kültür kavramına ana temalardan biri olarak yer verildiği görülmektedir (MEB 2005, S. 164-166). Ne yazık ki Bakanlığın amaçları arasında vurgulanan; programlarda da ana temalardan biri olarak gösterilen milli kültür ve değerlerimizi işleyen Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin; Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan yurttaşlar yetiştirmek hedefinden uzak olduğu görülmektedir².

Meselenin diğer tarafında yer alan öğretmen adaylarının eğitimi konusuna gelince; Türkçe öğretmenliği bölümlerinde haftada iki saatlik iki dönem içerisinde eski Türk edebiyatı, halk edebiyatı ve yeni Türk edebiyatı dersleri ile kültürümüzü, sahip olduğumuz değerleri öğrenmenin mümkün olmayacağı aşikârdır. Ayrıca yine ikişer saatlik dört dönem içerisinde verilen dil bilgisine yönelik derslerle Türkçenin yapısı, incelikleri, gelişimi ve zenginliğini de öğrenmek mümkün değildir.

Sonuç: “Primo Türk Çocuğu” adlı hikâyeye gerçekçi bir bakış açısıyla yaklaşırsak, evde, okulda İtalyanca konuşulduğu için Türkçe bilmeyen, babasından Türk dili, tarihi bilincine dair hiçbir şey öğrenmemiş Primo’nun böylesine bir tavır sergilemesi olağandıdır. Ömer Seyfettin’in adı geçen hikâyesi tarihî ve toplumsal bir konudan hareketle kişiler düzleminde yaşanan bir bilinçlenme sürecini işleme fikrinin ürünüdür. Kişilerin değişim ve bilinçlenme maceralarını işleyerek okuyucuya kişilerin öncelikle aileden almış oldukları terbiyeyle kültürlerini tanımaya başlayacaklar, okul ve çevreden aldıklarıyla da bu sürecin tamamlanacağını vurgulamak istemiştir.

² ŞEN, Ülker. 2008 “Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Değerler Açısından İncelenmesi”, *Sosyal Araştırmalar Dergisi*, . Volume 1/5. ; ÖZGEN, S. 2005. İlköğretim 1. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Değerlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.; AKBAS, O. 2004. Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının II.Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Sömürgecilik zor kullanarak amacına ulaşamazsa başka yollar kullanır ki bunlar daha elim sonuçlar doğurur. Bu sonuçların en başında mecburi veya dayatılmış kültür değişmesi şeklinde isimlendirebileceğimiz durum (birbirleriyle karşılaşılan muhtelif kültür veya medeniyeti temsil eden iki toplumdan birinin, diğerinin kültürüne faal bir şekilde ve hususi bir maksatla müdahalesi neticesinde meydana gelen değişmeler) gelmektedir. Bu durumdan kurtulmanın yegâne yolunun kendi kültürel değerlerini bilen, bunları özümsemiş ve çağa uydurmuş bireyler yetiştirmekten geçtiğini söyleyebiliriz. Burada sosyal bilimlere yani başta Türkçe, edebiyat, tarih, sosyoloji gibi alanlarda çalışan kişilere görev düşmektedir. Öğretmen adaylarına dilimizin kurallarının öğretilmesi, bunların davranış ve alışkanlığa dönüştürülmesi, estetik zevkin uyandırılması, Türk edebiyatından seçkin metinler okutularak Türk toplumunun refah ve mutluluğu artırılabilir. Millî birlik ve bütünlük sağlanabilir. Ayrıca anadilin zenginlik, incelik ve güzelliklerinin sezdirilerek güçlü bir ana dili bilinci ve sevgisi kazandırılmasında önemli bir yer tutan ders kitaplarında bu işlevi üstlenen metinlerin bu görevi yerine getirebilmeleri için belli bazı özellikleri taşımaları gerektiği unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

1. AKBAŞ, O., (2004). Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
2. AKYOL, H., (2005). Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi, Ankara: PegemA. Yayıncılık.
3. MEB. İlköğretim Türkçe Dersi (6-8) (2005). Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
4. MEB (2005-b). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6,7,8. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
5. DEMİREL, Ö., (2004). Türkçe Öğretimi, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
6. KOLAC, E., (2009). Somut Olmayan Kültürel Mirası Koruma, Bilinç ve Farkındalık Oluşturmada Türkçe Eğitiminin Önemi” Milli Folklor Cilt: 11 Sayı 82 Yaz.
7. ÖZGEN, S., (2005). İlköğretim 1. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Değerlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.
8. ÖZBAY, M., (2002). “İlköğretim Okulları Türkçe Ders Kitaplarındaki Anlama Sorularının Öğrencilerin Düşünme Becerilerine Katkısı”, **Türk Dili**, Sayı609. Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi. Prof. Dr. Sadık Kemal Tural Armağanı.
9. SEYFETTİN, Ö., Primo Türk Çocuğu. <http://omerseyfettinhikayeleri.blogcu.com>
10. ŞEN, Ü., (2008). “Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Değerler Açısından İncelenmesi”, Sosyal Araştırmalar Dergisi, Volume 1/5.

11. TURAL, S., (1992). Sorularla Cevaplarla Kültür, Edebiyat, Dil. Ankara: Ecdad Yayım-Pazarlama